

ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY
- ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
STATUTOWEJ W ROKU
2021

Mikołów, 2021

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE	5
1. Skład Zarządu Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń	5
2. Posiedzenia Zarządu w roku 2021	5
3. Skład Komisji Rewizyjnej Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń	5
4. Walne Zgromadzenia Członków zwołane w roku 2021	5
5. Pracownicy Śląskiego Ogrodu Botanicznego	6
6. Kursy i szkolenia pracowników Śląskiego Ogrodu Botanicznego	6
7. Stażyści i praktykanci	6
8. Kursy i szkolenia organizowane przez Śląski Ogród Botaniczny	7
9. Kontrole na terenie ŚOB w roku sprawozdawczym	7
10. Ogród jako jednostka naukowa	7
11. Współpraca	9
12. Członkostwo w organizacjach międzynarodowych	10
13. Wolontariat	10
UTRZYMANIE INFRASTRUKTURY ZARZĄDZANEJ PRZEZ ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY – ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ	11
1. Utrzymanie infrastruktury Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego	11
2. Utrzymanie infrastruktury Ośrodka Edukacji Ekologicznej Dzieci	11
3. Budynek techniczno-socjalny przy ul. Zamkowej 2	12
4. Utrzymanie infrastruktury towarzyszącej kolekcji roślin ozdobnych	12
5. Regionalna Stacja Edukacji Ekologicznej w Radzionkowie i infrastruktura towarzysząca kolekcjom terenowym	12
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ	12
1. Realizacja warsztatów	12
2. Programy edukacyjne	13
3. Pozostałe działania:	13
	2

4. Udział w konferencjach, szkoleniach i webinarach	14
5. Wydawnictwa edukacyjne	15
6. Nagrody	15
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI ŚLĄSKI KALENDARZ EKOLOGICZNY	15
1. Śląski Kalendarz Ekologiczny	15
2. Akcje edukacyjno – ekologiczne.	16
3. Udział pracowników ŚKE w konferencjach, szkoleniach oraz wydarzeniach zewnętrznych.	16
4. Wywiady udzielone przez pracowników ŚKE.	17
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ŚLĄSKIEGO BANKU NASION	18
1. Głównie zadania	18
2. Pozostałe zadania i aktywności	21
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ PRACOWNI BADAŃ NAD SYSTEMAMI ADAPTACYJNYMI	22
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI SIEDLISKOWYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W RADZIONKOWIE	23
1. Edukacja	23
1.1 Realizacja warsztatów edukacyjnych (w terminie od 01.01.2021 do 22.12.2021):	23
1.2. Wydarzenia edukacyjne	24
1.3. Organizowane/współorganizowane kursy, szkolenia, spotkania	24
2. Realizowane/współrealizowane projekty	24
3. Zlecenia zewnętrzne	24
4. Stażyści i praktykanci	25
5. Konferencje naukowe, publikacje	25
6. Rozbudowa i pielęgnacja kolekcji roślinnych w Ogrodzie botanicznym	25
7. Artykuły/audycje z udziałem pracowników oraz na temat ŚOB w Radzionkowie	26
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI NAUKOWYCH, ZACHOWAWCZYCH ORAZ OZDOBNYCH	29
1. Pracownicy	29
2. Realizowane zadania	29

3. Zadania związane z pielęgnacją kolekcji Śląskiego Ogródu Botanicznego	30
4. Udział w seminariach, konferencjach i targach	31
5. Organizowane szkolenia	32
6. Współpraca	32
7. Wydawnictwa	32
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH, W TYM WSPÓŁPRACY Z MEDIAMI	32
1. Telewizja, radio, magazyny i gazety	32
2. Facebook	32
3. Instagram	33
4. Strona WWW	33
5. Serwisy internetowe i portale społecznościowe	34
6. Organizacje i instytucje wspierające promocję wydarzeń w Ogrodzie	34
7. Wywiady, artykuły, programy telewizyjne	34
8. Wystawy	35
SZACOWANA LICZBA ODWIEDZAJĄCYCH OGRÓD	36
DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z SYTUACJĄ EPIDEMICZNĄ W POLSCE	36
POZYSKIWANIE FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH	37

INFORMACJE OGÓLNE

Śląski Ogród Botaniczny z siedzibą w Mikołowie przy ul. Sosnowej 5, 43-190 Mikołów, zarejestrowany w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000163011, istnieje od 2003 roku jako związek stowarzyszeń. W jego skład wchodzi: Województwo Śląskie, Polska Akademia Nauk, Uniwersytet Śląski, Powiat Mikołowski, Gmina Mikołów, Gmina Radzionków, Gmina Racibórz, Gmina Jaworzno, Gmina Lyski, Towarzystwo Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego, Towarzystwo Miłośników Ziemi Raciborskiej, Stowarzyszenie Wspólnota, Stowarzyszenie Golf Park Mikołów. Związek ten ma formułę otwartą dla innych samorządów, stowarzyszeń i instytucji naukowych. W 2006 roku instytucja otrzymała zezwolenie ministra środowiska na prowadzenie ogrodu botanicznego. Od 15 marca 2010 roku organizacja posiada również status organizacji pożytku publicznego (OPP).

1. Skład Zarządu Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń

- dr Stanisław Piechula – prezes zarządu
- dr Gabriel Tobor – I wiceprezes zarządu
- prof. Wiesław Włoch – II wiceprezes zarządu
- mgr inż. Eugeniusz Wycisło – członek zarządu
- Remigiusz Kuś – członek zarządu
[kadencja 2019-2022]

Funkcja członka zarządu nie wiąże się z pobieraniem wynagrodzenia, jest pełniona społecznie.

2. Posiedzenia Zarządu w roku 2021

- ROK 2021 (1) (liczba podjętych uchwał)
- 07.06.2021 r. nr 97 (3)
- 28.12.2021 r. nr 98 (9)

3. Skład Komisji Rewizyjnej Śląskiego Ogrodu Botanicznego – Związku Stowarzyszeń

- Grażyna Nazar – przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
- Karina Tytko – sekretarz Komisji Rewizyjnej
- Jan Duda – członek Komisji Rewizyjnej
[kadencja 2019-2022]

4. Walne Zgromadzenia Członków zwołane w roku 2021

- XXXIV Walne Zgromadzenie ZS ŚOB – 20 września 2021 r. – podjęto 9 uchwał

5. Pracownicy Śląskiego Ogródu Botanicznego

ETATY W ROKU 2021

Liczba zatrudnionych osób	35
Liczba etatów	32,50

UMOWY ZLECENIA/ O DZIEŁO

UMOWA	Mikołów	Radzionków	Jaworzno	ŁĄCZNIE
zlecenia	79	50	-	129
o dzieło	1	1	-	2

6. Kursy i szkolenia pracowników Śląskiego Ogródu Botanicznego

- W dniach 16-17 listopada 2021 r. pracownicy Ogródu Botanicznego (3 osoby) uczestniczyli w szkoleniu internetowym „Inwazyjne gatunki obce – charakterystyka gatunków i sposoby ich zwalczania” zorganizowanym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, w ramach funduszy europejskich.
- Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin - 3 osoby
- kursu I stopnia certyfikacji – Kurs dla kandydatów na księgowego - 1 osoba

7. Stażyści i praktykanci

Mikołów:

- program stażowy w ramach projektu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pt. „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program zintegrowany” – 3 osoby

Praktyki zawodowe

- uczniowie Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w ramach realizacji zajęć z przedmiotu Uprawy ogrodnicze + program nauczania zawarty na podstawie porozumienia ze szkołą w Ornontowicach, gdzie ŚOB prowadzi praktyczną naukę zawodu
- uczniowie klas wielorozwojowych z Zespołu Szkół Energetycznych i Usługowych w Łaziskach Górnych – praktyczna nauka zawodu w zawodzie ogrodnik
- uczniowie Zespołu Szkół Nr 2 Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Mikołowie – praktyczna nauka zawodu w zawodzie ogrodnik
- uczniowie z Zespołu Szkół Nr 5 w Tychach - praktyczna nauka zawodu w zawodzie technik architektury krajobrazu
- studenci Wydziału Nauk Przyrodniczych - Instytutu Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego – praktyka zawodowa

Radzionków:

Praktyki zawodowe:

- słuchaczka zawodu FLORYSTA Zespołu Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych w Bytomiu – praktyka zawodowa – 1 osoba
- uczniowie Technikum nr 4 w Bytomiu - Technik fotografii i multimediiów - 2 osoby
- studenci Uniwersytetu Śląskiego - 4 osoby;
- uczniowie Zespołu Szkół w Bytomiu - architektura krajobrazu - 8 osób.

8. Kursy i szkolenia organizowane przez Śląski Ogród Botaniczny

- Kurs pt.: “Warsztaty z hortologii z elementami hortiterapii” dla firmy zewnętrznej Biuro Usług Szkoleniowo-Doradczych ESKA (Radzionków, odpłatny);
- Kurs Zielarz Fitoterapeuta dla firmy zewnętrznej Delfina Głowacz Studio DG - lipiec/sierpień 2021 (Radzionków, odpłatny);
- Kurs pt. “Operator maszyn i urządzeń do całorocznej pielęgnacji terenów zielonych” dla firmy zewnętrznej Mega Centrum Rozwoju - sierpień 2021 (Radzionków, odpłatny);

9. Kontrole na terenie ŚOB w roku sprawozdawczym

- Komisja Rewizyjna ŚOB – wrzesień 2021 – kontrola dokumentów finansowych
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych - maj/czerwiec 2021 - kontrola dokumentów odprowadzanych składek.

10. Ogród jako jednostka naukowa

Decyzją z dnia 7 lutego 2006 r. Minister Środowiska zezwolił związkowi stowarzyszeń Śląski Ogród Botaniczny na prowadzenie ogrodu botanicznego w Mikołowie zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880), nakładającymi m.in. obowiązek prowadzenia badań naukowych i upowszechniania wiedzy. W dniu 29 marca 2017 roku, w związku z rozszerzeniem działalności, Śląski Ogród Botaniczny uzyskał zmianę decyzji Ministra Środowiska z dnia 7 lutego 2006 r. pozwalającej na prowadzenie ogrodu botanicznego poprzez zmianę jej sentencji w zakresie dotyczącym powierzchni oraz numeracji działek, na których znajduje się Ogród.

Decyzją z dnia 22 stycznia 2013 r. Minister Środowiska wpisał Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń pod nr PL 005 do rejestru instytucji naukowych uprawnionych do przewożenia w celach naukowych przez granicę Unii Europejskiej, bez stosownych zezwoleń, żywego materiału roślinnego, okazów zielnikowych, zasuszonych albo w inny sposób utrwalonych okazów gatunków podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów UE dotyczących Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja

Waszyngtońska, CITES), w celu nieodpłatnej wymiany, użyczenia lub darowizny do badań naukowych.

Śląski Ogród Botaniczny prowadzi badania naukowe we współpracy m.in. z usytuowanym przy Ogrodzie zamiejscowym Laboratorium Anatomii Roślin powołanym przez Polską Akademię Nauk Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie. Śląski Ogród Botaniczny znajduje się również w rejestrze systemu POL-on, jako jednostka naukowa w rozumieniu zapisów art. 2 pkt 9 lit. f) Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. 2010 nr 96 poz. 615).

W roku 2021 dokonano ponownej ewaluacji i pozostawiono Śląski Ogród Botaniczny - Związek Stowarzyszeń w wykazie instytucji tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki, prowadzonym w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, potwierdzając tym samym, że jednostka spełnia dalej przesłanki, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 20 lipca 2021 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 4)8, z późn. zm.), tj. prowadzi działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły oraz zalicza się do instytucji tworzących system szkolnictwa wyższego i nauki. Nadzór merytoryczny nad działalnością naukowo-badawczą ŚOB sprawuje Rada Naukowa.

Wykaz publikacji wydanych drukiem:

Publikacje w czasopismach z listy MNiSW

- Gizińska A., Miodek A., **Kojs P.** 2021. Rays hamper intrusive growth of vessel elements. *Trees*. <https://doi.org/10.1007/s00468-020-02071-x> (IF = 2,125; MNiSW = 100 pkt.)
- Miodek A., Włoch W., Iqbal M., Gizińska A., **Kojs P.** 2021. Controversy over the Mode of Growth of Cambial Cylinder. *The Botanical Review*. <https://doi.org/10.1007/s12229-020-09237-9> (IF = 1,667; MNiSW = 100 pkt.)
- Woźniak G., Chmura D., Małkowski E., Zieleźnik-Rusinowska P., Sitko K., **Ziemer B.**, Błońska A. 2021. Is the age of novel ecosystem the factor driving arbuscular mycorrhizal colonization in *Poa compressa* and *Calamagrostis epigejos*? *Plants* 10, 949. <https://www.mdpi.com/2223-7747/10/5/949> (IF = 3,935, MNiSW = 70 pkt.)

Artykuły popularnonaukowe i materiały popularyzacyjne:

- Mapa edukacyjna. Mikrowyprawa ścieżką edukacyjną Śląskiego Ogródu Botanicznego. Mikołów, 2021.
- Ulotki edukacyjne. Cztery pory roku w Ogrodzie. Mikołów, 2021.
- “Kosztela jest słodka i kapryśna jak królowa Marysieńka, antonówka zahartowana jak piechur carskiej armii” - *Nasz Tygodnik*. Dziennik Zachodni z dnia 14.05.2021

Przy Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Mikołowie znajduje się również siedziba Rady Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce – stowarzyszenia zrzeszającego przedstawicieli polskich ogrodów botanicznych i tworzącego tzw. krajową sieć ogrodów. Jest to organizacja pozarządowa, która inicjuje i podejmuje wspólne badania naukowe, monitoruje uprawę *ex situ* gatunków rzadkich i zagrożonych w skali kraju, tworzy regionalne banki nasion, planuje wspólną strategię rozwoju; przygotowuje programy dydaktyczne i edukacyjne. Podejmuje również działania interwencyjne dla obrony interesów ogrodów botanicznych oraz ochrony zasobów przyrodniczych.

11. Współpraca

- w ramach członkostwa Gminy Miasta Jaworzna w związku stowarzyszeń i przekazywanej przez Jaworzno składki ŚOB wykonuje prace polegające na utrzymaniu kolekcji roślinnych na terenie parku gminnego Gródek. W ramach prac zatrudniona jest jedna osoba (1/2 etatu) jako koordynator jednostek współpracujących. W ramach umowy dzierżawy terenu Parku Gminnego Gródek zostanie utworzony Ogród Botaniczny Arboretum w Jaworznie.;
- kontynuowano współpracę z Polską Akademią Nauk i uczelniami wyższymi oraz innymi ogrodami botanicznymi w ramach prowadzenia badań naukowych;
- nadal utrzymujemy trzy spółdzielnie socjalne dwie terenowe i jedną prowadząca restaurację i kawiarenkę na terenie Ogródu Żółtego.
- w ramach rozwoju Śląskich Kolekcji Siedliskowych kontynuowano współpracę z Golf Park Mikołów.
- kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Śląskim w ramach organizowania staży i praktyk zawodowych dla studentów Wydziału Nauk Przyrodniczych - Instytutu Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego.
- kontynuowano współpracę z Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, której przedmiotem działań są: badania naukowe i wdrożenia w zakresie ochrony przyrody i klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem terenów zdegradowanych i zurbanizowanych, Edukacja Ekologiczna i upowszechnianie dobrych praktyk, podejmowanie i realizacja inicjatyw o znaczeniu lokalnym i regionalnym ważnych dla zrównoważonego rozwoju regionów (szczególnie woj. śląskiego), itd.
- kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Opolskim zgodnie z podpisanym w dniu 20 października 2015 r. porozumieniem dot. wsparcia w realizacji procesu utworzenia Międzynarodowego Centrum Badawczo-Rozwojowego Uniwersytetu Opolskiego na rzecz rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego na terenie dawnej Królewskiej Akademii Rolniczej w Prószkowie, w szczególności poprzez:

- realizację projektów naukowo-badawczych dotyczących m.in. rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, a także ochrony różnorodności biologicznej obszarów wiejskich;
 - realizację projektów rozwojowych i wdrożeniowych;
 - projektów edukacyjnych i dydaktycznych;
 - organizowanie wspólnych wystaw, plenerów, warsztatów, seminariów i konferencji;
 - wymianę kadr, konsultacji naukowych oraz wspólnych publikacji naukowych.
- kontynuowano porozumienie w sprawie wspólnej realizacji inwestycji pod nazwą Pilotażowa Instalacja Fotowoltaiczna ze Zbiórką Wody Opadowej.
 - realizowano porozumienie o partnerstwie na rzecz projektu „Mikołów dla Klimatu – wdrażanie inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w mieście” realizowanym w ramach programu „Środowisko, energia i zmiany klimatu” Mechanizm finansowy EOG na lata 2014-2021 z dn. 14.08.2020 r. które ostatecznie doprowadziło do podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

12. Członkostwo w organizacjach międzynarodowych

- Od 2021 r. Śląski Ogród Botaniczny jest członkiem Climate Change Alliance of Botanic Gardens – to Sojusz, którego inicjatorami jest Botanic Gardens Conservation International, International Association of Botanic Gardens I Botanic Gardens Australia and New Zealand. Celem sojuszu jest promocja badań i działań na rzecz ochrony klimatu. W najbliższych 50 latach 20-50% krajobrazów roślinnych i przestrzeni miejskich dozna najwyższych temperatur w historii pomiarów. Wymagać to będzie ogromnych wysiłków na rzecz zabezpieczenia i zwiększenia kolekcji zagrożonych i użytkowych roślin ex situ.
- Botanic Gardens Conservation International (BGCI) – organizacja członkowska współpracująca z 800 ogrodami botanicznymi w 118 krajach, których wspólna praca tworzy największą na świecie sieć ochrony roślin.

13. Wolontariat

W okresie od stycznia do października 2021 r. zawarto łącznie 17 umów wolontariackich. Trzy umowy zostały zawarte z osobami, które po raz pierwszy podjęły wolontariat w ŚOB, a pozostałe czternaście osób współpracowało już z Ogrodem w latach poprzednich. Mała liczba zawartych umów wolontariackich związana jest z sytuacją epidemiczną, w związku z którą, w okresach zaostrzenia pandemii, nie przyjmowano nowych wolontariuszy.

Wolontariusze zaangażowali się w tym roku w działalność projektu: Kampania na rzecz adaptacji do zmian klimatu: „Śląsk dla Klimatu”, którego realizacja została dofinansowana ze środków WFOSiGW w Katowicach. Działalność wolontariuszy w ramach tego projektu dotyczyła głównie zadań związanych z przygotowaniem

i przeprowadzeniem warsztatów dla dzieci i młodzieży w ramach świąt i seminariów. Troje spośród wolontariuszy bardzo aktywnie zaangażowało się w prace związane z szeroko rozumianą pielęgnacją roślin na terenie Ogrodu, wspierając pracowników terenowych. Ponadto jeden z wolontariuszy kontynuował rozpoczętą w roku poprzednim pracę związaną z przygotowaniem dokumentacji zdjęciowej kolekcji i infrastruktury Ogrodu.

W Ogrodzie Botanicznym w Radzionkowie zawarto jedną umowę wolontariacką. Wolontariusz brał udział w pielęgnacji kolekcji terenowych.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 r. wolontariusze przepracowali na rzecz Ogrodu 914 godziny.

UTRZYMANIE INFRASTRUKTURY ZARZĄDZANEJ PRZEZ ŚLĄSKI OGRÓD BOTANICZNY – ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ

1. Utrzymanie infrastruktury Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego

- w 2021 roku przeprowadzono przegląd roczny związany z funkcjonowaniem i stanem budynku Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej. Stan budynku określa się jako dobry.
- przeprowadzono remont powłoki malarskiej i tynku w, korytarzu prawego skrzydła budynku oraz w pokoju nr 3 gdzie obecnie znajduje się dział Edukacji Ekologicznej
- liczne niewielkie spękania i rysy pojawiające się głównie w nowej części budynku – do usunięcia podczas prac związanych z malowaniem pomieszczeń.

Budynek byłej wartowni – stan dobry. Budynek gastronomiczny przy placu zabaw. Po wykonanej naprawach stan budynku określa się jako dobry, mimo iż nadal pojawiają się przecieki i pęknięcia pokrycia dachowego, które są na bieżąco usuwane, a ich pojawianie się związane jest z użyciem słabej jakości pokrycia dachowego.

Plac zabaw przy CEPiE – stan dobry wykonano niezbędne remonty i wymiany elementów drewnianych. Stan ścieżek oraz małej architektury jest dobry. Ławki są na bieżąco konserwowane. Kostka brukowa na terenie parkingów wykazuje zużycie i w najbliższym czasie będzie wymagała naprawy.

2. Utrzymanie infrastruktury Ośrodka Edukacji Ekologicznej Dzieci

Infrastruktura OEED to budynek, w którym znajduje się Przedszkole nr 10, plac zabaw, tereny zielone wokół budynku, parking. Stan budynku określa się jako dobry, W chwili obecnej należałoby wykonać prace związane z odmalowaniem sal dydaktycznych i pozostałych pomieszczeń. Wykonano konserwację systemów wentylacji i klimatyzacji, dokonano przeglądu stanu kotła gazowego C.O. Od 2016 roku Śląski Ogród Botaniczny nie korzysta z pomieszczeń OEED, natomiast mimo to zajmuje się bieżącym

utrzymaniem budynku oraz terenów zielonych wokół OEED jak również zimowym utrzymaniem zarówno parkingów, jak i całej drogi dojazdowej do Ośrodka Edukacji Ekologicznej Dzieci, tj. ok. 300 m. Naprawa i konserwacja drzwi.

3. Budynek techniczno-socjalny przy ul. Zamkowej 2

Stan budynku z punktu widzenia budowlanego jest niezadowalający – wymaga generalnego remontu od fundamentów po dach.

4. Utrzymanie infrastruktury towarzyszącej kolekcji roślin ozdobnych

Na terenie Kolekcji Roślin Ozdobnych znajdują się elementy infrastruktury towarzyszącej w postaci m.in. małej architektury. Stan takich elementów jak: altany, platformy widokowe, mola, mostek drewniany, ławki – wymagają drobnych napraw oraz ponownego zakonserwowania. W kolejnych latach nadal będą kontynuowane prace konserwacyjne. Pomosty drewniane wymagają generalnego remontu - obecnie ze względów bezpieczeństwa są zamknięte dla zwiedzających. Utrzymanie infrastruktury kolekcji roślin ozdobnych to także utrzymanie układu komunikacyjnego, który wymaga dużych nakładów finansowych do poprawy całej nawierzchni.

5. Regionalna Stacja Edukacji Ekologicznej w Radzionkowie i infrastruktura towarzysząca kolekcjom terenowym

Na bieżąco prowadzone są prace konserwatorskie związane z użytkowaniem budynku. Budynek co roku przechodzi przegląd wentylacji oraz budowlany. Na bieżąco są prowadzone prace konserwatorskie związane z małą infrastrukturą Ogrodu – naprawa ławek, schodów, poręczy i zabezpieczanie drewnianych rzeźb. Z większych prac konserwatorskich w roku 2021 wykonano wymianę schodów z tłuczni na schody z kostki granitowej.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ

1. Realizacja warsztatów

Zrealizowano warsztaty edukacyjne dla **12 593 uczestników** oraz ich opiekunów. Warsztaty zrealizowano w ramach:

- projekt dofinansowany przez WFOŚiGW w Katowicach pt. „Warsztaty edukacji przyrodniczej i ekologicznej ŚOB 2021” – zrealizowano warsztaty dla 1010 uczestników;
- projekt dofinansowany przez WFOŚiGW w Katowicach pt. „Warsztaty edukacji ekologicznej i przyrodniczej ŚOB 2021-2022” – zrealizowano warsztaty dla 1179 uczestników;
- zajęcia edukacyjne w ramach współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego – zrealizowano warsztaty dla 8054 uczestników;

- gry terenowe z cyklu „Podróże po Sośniej Górze” – w grach wzięło udział około 2350 uczestników.

2. Programy edukacyjne

Realizowano warsztaty w ramach **12 programów edukacyjnych**. Tematyka zagadnień w ramach warsztatów była przyrodnicza, ekologiczna i dostosowana do wieku odbiorców.

- warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym: Kącik ogrodnika, Przyrodnicze spotkania Śląskiego Ogródu Botanicznego, Tajemniczy mieszkańcy budek lęgowych, Jesienne przygody Kicka i Szaraka;
- warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i klas I-III szkoły podstawowej: Kalejdoskop natury, Wróżka Ziołuszka, Przyrodnicze spotkania Śląskiego Ogródu Botanicznego, Owadzia spółka, Leśny duszek;
- warsztaty dla uczniów od IV klasy szkoły podstawowej i dorosłych: Przyrodnicze spotkania Śląskiego Ogródu Botanicznego;
- warsztaty dla dzieci, uczniów szkół wszystkich szczebli i dorosłych: Zielarium, Spacer z przewodnikiem, Warsztaty integracyjne, Warsztaty kosmetyczne, Życie wewnątrz uła, gry terenowe, ogniska;
- warsztaty zielarskie i kosmetyczne dla seniorów;
- warsztaty sensoryczne dla osób niepełnosprawnych.

3. Pozostałe działania:

- organizacja, przygotowanie i prowadzenie trzech gier terenowych „Ferie w Ogrodzie”, w których wzięło udział łącznie około 800 dzieci – „Wyspy Bergamuta na Sośniej? A właśnie, że tak!”, „Wyprawa w poszukiwaniu nowych smaków” i „O pająkach” (4-17 stycznia);
- organizacja, przygotowanie i prowadzenie czterech gier terenowych „Marcowe podróże po Sośniej Górze”, w których wzięło udział łącznie około 480 dzieci – „Kicek i Szarak” dla młodszych i „Wiosna, ach to Ty” dla starszych (15-21 marca) oraz „O, kurczę!” dla młodszych i „Wiosna w kulturze” dla starszych (22-28 marca);
- współorganizacja seminariów przyrodniczych organizowanych w ramach Śląskiego Kalendarza Ekologicznego z okazji Dnia Patrzenia w Niebo, Dnia Bociana, Dnia Siedlisk Naturalnych (15 maja, 29 maja, 18 września);
- prowadzenie warsztatów organizowanych w ramach Śląskiego Kalendarza Ekologicznego podczas Dnia Patrzenia w Niebo, Dnia Bociana, Dnia Dobrej Atmosfery, Dnia Przyrodnika, Dnia Siedlisk Naturalnych, Dnia Drzewa (16 maja, 30 maja, 20 czerwca, 10 lipca, 19 września, 10 października);
- prowadzenie warsztatów na temat roślin mięsożernych przy okazji gry terenowej „Przetrwaj w dżungli” organizowanej przez Starochorzowski Dom Kultury (29 maja);

- organizacja, przygotowanie i prowadzenie czterech gier terenowych „Letnie podróże po Sośniej Górze”, w których wzięło udział łącznie około 1000 dzieci – „Kacper i sztuka przetrwania” (2-8 sierpnia) „Kacper i siedmiu wspaniałych” (9-15 sierpnia) „Kacper i róża wiatrów” (16-22 sierpnia) oraz „Kacper i księga wspomnień” (23-29 sierpnia);
- prowadzenie warsztatów przyrodniczych i stoiska edukacyjnego podczas Dożynek w Mikołowie-Mokrem (4 września);
- organizacja i prowadzenie warsztatów podczas piątego pikniku rodzinnego dla rodzin adopcyjnych (11 września);
- prowadzenie warsztatów podczas akcji „Czyste Beskidy” w Beskidzie Żywieckim (25-26 września);
- organizacja i prowadzenie zajęć na temat edukacji przyrodniczej dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, dla studentów I roku pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W październiku odbyły się trzy spotkania, w których wzięło udział 120 studentów (październik);
- organizacja, przygotowanie i prowadzenie dwóch gier terenowych „Grudniowe podróże po Sośniej Górze”, w których wzięło udział łącznie około 70 dzieci – „Kacper i skowronek sam w Ogrodzie” (6-12 grudnia) oraz „Kacper i wyprawa po świąteczne smaki” (13-19 grudnia);
- opieka nad założonymi w 2019 roku dwoma akwariami z roślinami owadożernymi (cały rok);
- współpraca z panem Ryszardem Kosmędą przy opiece nad domami dla dzikich zapylaczy – murarek (cały rok);
- przygotowywanie i umieszczanie na stronie FB Ogrodu postów o tematyce przyrodniczej oraz relacji z warsztatów i innych działań Pracowni Edukacji, aktualizacja zakładki „Edukacja” na stronie www Ogrodu (cały rok).

4. Udział w konferencjach, szkoleniach i webinarach

- udział w webinarze „Jak motywować uczniów do uczenia się” organizowanym przez Fundację Uniwersytet Dzieci (13-14 kwietnia);
- udział w webinarze „Ciekawe pomysły na lekcje z edukacji przyrodniczej” organizowanym przez Fundację Uniwersytet Dzieci (27 kwietnia);
- udział w szkoleniu z pedagogiki przygody „Adventus #14” w Warszawie prowadzonych przez Pracownię Nauki i Przygody (21-23 maja);
- udział w konferencji oraz prowadzenie warsztatów „Edukacja przez przygodę” podczas konferencji inauguracyjnej Szkoły ĆWICZEŃ Z ELEMENTARZEM „Szkoła jako miejsce rozwijania potencjału uczenia się uczniów i nauczycieli” odbywającej się w Prywatnej Muzycznej Szkole Podstawowej „Elementarz” w Katowicach (2 października);
- udział w konferencji online „Sztuka edukacji. Przyroda i sztuka. Edukacja

przyszłości” organizowanej przez Zachętę – Narodową Galerię Sztuki w Warszawie (2-4 grudnia);

- udział w webinarze „Jak zachęcić uczniów do ochrony środowiska” organizowanym przez Fundację Uniwersytet Dzieci (16 grudnia).

5. Wydawnictwa edukacyjne

Przygotowano nowe wydawnictwa edukacyjne:

- zakładki edukacyjne (5 wzorów);
- broszura „Niezbędnik edukatora”;
- zestaw czterech ulotek „Cztery pory roku w Ogrodzie” (Wiosna, Lato, Jesień, Zima);
- mapa edukacyjna „Mikrowyprawa ścieżką edukacyjną Śląskiego Ogródu Botanicznego”.

6. Nagrody

Otrzymano nagrodę jury w plebiscycie Słoneczniki 2021 portalu czasdzieci.pl na najbardziej rozwojowe inicjatywy dla dzieci na Śląsku. Statuetka została przyznana w kategorii logika za cykl gier terenowych „Podróże po Sośniej Górze”, który był organizowany w 2020 i 2021 roku.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI ŚLĄSKI KALENDARZ EKOLOGICZNY

1. Śląski Kalendarz Ekologiczny

Pracownia Śląskiego Kalendarza Ekologicznego w 2021 r. rozpoczęła realizację Kampanii na rzecz adaptacji do zmian klimatu „Śląsk dla Klimatu” dofinansowanej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W 2021 roku zorganizowano na terenie Ogródu 7 świąt przyrodniczo-ekologicznych: Dzień Patrzenia w Niebo, Dzień Bociana, Dzień Dobrej Atmosfery, Dzień Przyrodnika, Dzień Siedlisk Naturalnych, Dzień Drzewa, Dzień Zimowego Letargu. Łącznie wzięło w nich udział ok. **12 500** osób.

W trakcie świąt zostało przeprowadzonych 35 warsztatów (edukacyjne, ogrodnicze, zielarskie, kreatywne, terenowe i in.) w tym gry terenowe dla dzieci i młodzieży. Łącznie wzięło w nich udział 3043 osoby.

W ramach Śląskich Spotkań Seminaryjnych odbyły się:

- **Noce w Ogrodzie** - cztery nocne seminaria popularnonaukowe połączone z dodatkowymi atrakcjami (np. ognisko, biwakowanie). W 2021 r.

przeprowadzono: Noc w Ogrodzie, Noc Świętojańską, Noc Perseidów, Noc Nietoperzy. Szacowana liczba uczestników to ok. 500 osób.

- **Soboty w Ogrodzie** - trzy seminaria przyrodniczo-ekologiczne, w 2021 r. ich tematyka była związana z Dniem Patrzenia w Niebo, Dniem Bociana, Dniem Siedlisk Naturalnych. Łącznie wzięło w nich udział 60 osób.

W ramach Kampanii zorganizowano 3 konkursy krótkoterminowe oraz 1 konkurs długoterminowy dla dzieci i młodzieży:

- Konkurs literacki "Ahoj przygodo!" powiązany z Dniem Bociana, w którym wzięło udział 43 dzieci, nagrodzono 10 prac.
- Konkurs plastyczny "Dobry klimat - dobra atmosfera" powiązany z Dniem Dobrej Atmosfery, w którym wzięło udział 46 dzieci, nagrodzono 10 prac.
- Konkurs fotograficzny "Przyroda w obiektywie" powiązany z Dniem Przyrodnika, w którym wzięło udział 35 dzieci, nagrodzono 10 prac.
- Konkurs długoterminowy "Zielony Odkrywca", w którym wzięło udział 146 dzieci, nagrodzono 35 dzieł.

W trakcie 6 świąt ekologicznych na dziedzińcu odbywał się kiermasz rękodzieła, podczas którego 14 wystawców oferowało swoje produkty.

2. Akcje edukacyjno – ekologiczne.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 3 akcje ekologiczno – edukacyjne:

- W trakcie obchodów Dnia Patrzenia w Niebo rozdano 40 lornetek do prowadzenia dalekich obserwacji, zakupionych ze środków WFOŚiGW w Katowicach.
- W trakcie obchodów Dnia Siedlisk Naturalnych, przeprowadzono zbiórkę elektrośmieci podczas której zebrano 869 kilogramów elektrośmieci. W zamian za przyniesiony sprzęt można było otrzymać drzewka i krzewy zakupione ze środków WFOŚiGW w Katowicach. Zebranymi elektrośmieciami w sposób profesjonalny zajęła się firma Remondis Górny Śląsk Sp. z o. o. z Rudy Śląskiej.
- W trakcie obchodów Dnia Drzewa zasadzono drzewo miłorząb dwukłapowy - jako zwieńczenie akcji o roli drzew z łagodzeniem zmian klimatu.

Ponadto przeprowadzono akcje ekologiczno – edukacyjnych na FB i stronie internetowej Ogródu mające średni zasięg ok. 4 tysiące odsłon.

3. Udział pracowników ŚKE w konferencjach, szkoleniach oraz wydarzeniach zewnętrznych.

- udział w projekcie badawczym "Wolontariat w instytucjach kultury", marzec-grudzień 2021 r., Małopolski Instytut Kultury, Sylwia Prusko

- udział w Dniu Aktywności Społecznej organizowanym przez Mikołowskie Centrum Organizacji Pozarządowych, 12 czerwca 2021 r. Sylwia Prusko, Ewelina Roszkowska, Katarzyna Kwiecińska, Agnieszka Szyszka, Katarzyna Galej-Ciwiś
- udział w Dożynkach w Mokrem, 4 września 2021 r. Katarzyna Kwiecińska, Marta Cofała
- udział w V Forum Przyjaciół Drzew, 1-2 października 2021 r. Ewelina Roszkowska, Katarzyna Galej-Ciwiś
- udział w Śląskim Festiwalu Nauki organizowanym przez Uniwersytet Śląski, 10 października 2021 r. Ewelina Roszkowska, Agnieszka Szyszka, Katarzyna Galej-Ciwiś
- udział w szkoleniu “Twoje działanie w social media - marketing w mediach społecznościowych” 24 listopada; 16 grudnia 2021 r. Sylwia Prusko
- udział w szkoleniu “Nowa ustawa PZP”, 7 grudnia 2021 r. Ewelina Roszkowska, Patryk Bubła

4. Wywiady udzielone przez pracowników ŚKE.

- 16 czerwca 2021 r. Natalia Siuta Radio Express wywiad dotyczący Dnia Dobrej Atmosfery
- 16 czerwca 2021 r. Natalia Siuta Radio Express wywiad dotyczący konkursu „Przyroda w obiektywie”

5. Partnerzy i instytucje współpracujące z ŚKE.

- Mikołowski Klub Krótkofalowców - VII Radiozlot na Sośniej Górze
- Orkiestra Dęta Tauron Wytwarzanie - Oddział Elektrownia Łaziska - plenerowe koncerty w cyklu Letnich Spotkań z Orkiestrą
- Planetarium Śląskie - warsztaty edukacyjne
- Pasięka Edukacyjna „Skrzydłaci Przyjaciele” - warsztaty edukacyjne
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego - warsztaty edukacyjne, stoisko informacyjno-edukacyjne
- Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tychach - stanowisko informacyjno - edukacyjne
- Remondis Górny Śląsk Sp. z o. o. z Rudy Śląskiej - zbiórka elektroodpadów
- Koło Naukowe Przyrodników Planeta Uniwersytet Śląski - spacer edukacyjny
- Centrum Nauczania Domowego, Pomabajki - warsztaty edukacyjne, stanowisko informacyjne
- Polska Szkoła Dendrologii i Arborystyki - warsztaty edukacyjne

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ ŚLĄSKIEGO BANKU NASION

1. Głównie zadania

1.1 Projekt FlorNatur Silesia Etap II

Śląski Bank Nasion od 22 lutego 2021 roku realizuje zadanie pod nazwą „*FlorNatur Silesia Etap II*”. Ochrona *ex situ* wybranych gatunków siedlisk podmokłych i leśnych wymienionych w Czerwonej Liście Roślin Województwa Śląskiego”. Wniosek uzyskał dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Katowicach. Głównym celem projektu jest ochrona gatunków siedlisk podmokłych i leśnych na poziomie gatunkowym poprzez długoterminową ochronę nasion wybranych 31 gatunków roślin w 50 próbkach.

Wartość projektu: 156 160,00 zł.

Wysokość dofinansowania: 108 080,00 zł

Planowany czas realizacji: 04.09.2020 r. - 15.12.2022.r.

W sezonie wegetacyjnym udało się w ramach projektu zebrać nasiona 18 gatunków roślin z 31 stanowisk. Nasiona zostały oczyszczone, obecnie przeprowadzane są testy kiełkowania, dokumentacja fotoraficzna oraz suszenie. Uzyskane dofinansowanie pozwoliło na zakup m. in. wysokiej klasy mikroskopu stereoskopowego wraz z kamerą na potrzeby Śląskiego Banku Nasion oraz nawodnienia i stołów uprawowych do szklarni.

1.2 Zbiór nasion z terenu ŚOB w Radzionkowie i Mikołowie

W 2021 roku rozpoczęto zbiór nasion gatunków flory Polski z kolekcji ŚOB w Radzionkowie, które będą przechowywane w Śląskim Banku Nasion (po wcześniejszym oczyszczeniu i poddaniu testom kiełkowania) i udostępniane zainteresowanym instytucjom na podstawie *index seminum* (zebrano nasiona m. in.: *Dianthus gratiopolitanus*, *Anemone sylvestris*, *Allium victorialis*). Zebrano również nasiona kilkunastu dzikich gatunków roślin łąkowych rosnących na terenie CEPiE (m. in.: *Primula veris*, *Malva sylvestris*, *Echium vulgare*, *Campanula sp.*) które również znajdują się w *index seminum* Śląskiego Ogródu Botanicznego.

1.3 Projekt SALUTE4CE

W okresie sprawozdawczym kontynuowano realizację projektu „SALUTE4CE – Zintegrowane zarządzanie środowiskiem z użyciem mikro-skwerów w miejskich obszarach funkcjonalnych (Interreg Central Europe - SALUTE4CE umowa nr 1472 z dn. 05.04.2019 r.). Idea projektu realizowanego w ramach Programu INTERREG dla Europy Środkowej polega na wykorzystaniu niewielkich powierzchni na terenie miasta dla

realizacji nasadzeń zieleni. Projekt będzie szeroko promował ideę przywracania roślinności rodzimej. Koordynatorem projektu jest Instytut Ekologii Terenów Przemysłowych w Katowicach. W projekcie zaangażowanych jest 10 partnerów z 5 krajów: Czechy, Słowacja, Niemcy, Włochy i Polska. Wszystkie przygotowane przez ŚOB materiały dostępne są na stronie www.interreg-central.eu (zakładka DELIVERABLES).

W 2021 roku przygotowane zostały przez ŚOB zaplanowane we wniosku aplikacyjnym poniższe dokumenty:

D.T 1.4.2 Concept of regional strategy of integrated environmental management of small green spots in FUAS

D.T 1.3.2 Training materials in national languages (polska wersja językowa)

D.T 1.3.2 Training materials in national languages (angielska wersja językowa)

D.T 1.3.3 Report on local trainings of professionals on urban environmental acupuncture in FUAS

Prezentacja ułatwiająca prowadzenie warsztatów osobom z innych państw oraz ankieta podsumowująca przeprowadzone warsztaty

Częściowy dział ŚOB w przygotowaniu następujących opracowań:

D.T 4.1.2 E-learning manual (Chapter: Selection of suitable, sustainable, native, and country-specific native plants)

D.T 4.2.2 SALUTE4CE Handbook on urban environmental acupuncture (Chapter: Plants in urban environmental acupuncture)

D.T 2.2.1 Plan działań dla miejskiego obszaru funkcjonalnego Chorzowa, Rudy Śląskiej i Świętochłowic

Przeprowadzone przez ŚOB warsztaty z Miejskiej Zielonej Akupunktury dla profesjonalistów:

11.03.21 – prewarsztaty dla profesjonalistów w Chorzowie

10.05.21 – Ruda Śląska (part 1 – spacer komentowany) 10 uczestników

17.05.21 – Ruda Śląska (part 2 – praca w grupach), 7 uczestników

20.05.21 – Chorzów (część 1 i 2), 13 uczestników

27.05.21 – Świętochłowice (część 1 i 2), 11 uczestników

Spotkania i videokonferencje w ramach projektu:

16.02.21 – spotkanie on-line na temat WPT2 Action plan

18.02.21 – spotkanie w siedzibie ŚOB (topic - Action Plan sites in Poland)

01.03.21 – spotkanie on-line Projects Steering Meeting - finances and overall issues; Discussion on WP C, T1, T2 T3 and T4

02.03.21 – spotkanie w siedzibie IETU (topic - Action Plan sites)

12.04.21 – wizyta terenowa w Rudzie Śląskiej i Świętochłowicach w celu wytypowania miejsc do przeprowadzenia warsztatów dla specjalistów

21.05.21 – spotkanie on-line PSC meeting and project meeting (Topics discussed: finances and overall project issues, progress in: WP T1, WP T2, WP T3, and WP Communication)

26-27.10.21 - udział w spotkaniu partnerów projektu SALUTE4CE w Turynie (Włochy)

W ramach promocji projektu SALUTE4CE przygotowano informacje na stronę www i konto ŚOB na portalu Facebook oraz wysłano 2 numery newsletter'a projektu do zainteresowanych instytucji i osób (75 adresów). Promocja projektu miała miejsce także 10 października w trakcie Śląskiego Festiwalu Nauki w Katowicach (prezentacja pt. *Miejska Zielona Akupunktura – co to jest i jak ją zastosować?*).

1.4. Projekt FlorIntegral

W roku 2021 kontynuowano realizację projektu finansowanego z funduszy Unii Europejskiej pn. „FlorIntegral – zintegrowana ochrona in situ i ex situ rzadkich, zagrożonych i priorytetowych gatunków flory na terenie Polski”

Numer: POIS.02.04.00-00-0006/17
Kierownik projektu: dr Leszek Trząski
Okres realizacji: 01.01.2018 – 31.12.2021
Budżet projektu: całkowita wartość projektu 7 554 959,43zł
kwota dotacji: 6 421 715,49zł (instytucja finansująca: Unia Europejska Fundusz Spójności)

Celem projektu jest objęcie działaniami konserwatorskimi wybranych 31 gatunków flory Polski występujących na 71 stanowiskach naturalnych w 13 województwach. Spośród nich 28 gatunków zaliczanych jest do gatunków o wysokim stopniu zagrożenia, 29 jest prawnie chronionych w Polsce, a 16 gatunków jest chronionych w UE Dyrektywą Siedliskową. Dwa pierwsze zadania projektu obejmują kompleksową ochronę ex situ wymienionych 31 gatunków przez długoterminowe zabezpieczenie ich różnorodności gatunkowej i genetycznej w banku nasion i w banku DNA. Działania te obejmują także pełną charakterystykę botaniczną i ekologiczną wszystkich 71 populacji i stanowisk zbioru nasion i materiału genetycznego, tj. liści z populacji roślin jako źródła genomowego DNA. Trzecie zadanie tego projektu jest nowością w działaniach konserwatorskich nad ochroną różnorodności flory, gdyż poświęcone jest zintegrowaniu metod ochrony w warunkach sztucznych ex situ z warunkami naturalnymi in situ przez restytucję 8 wybranych gatunków o wysokim statusie konserwatorskim na 14 stanowiskach w Polsce, w tym w 2 parkach narodowych i na 7 obszarach Natura 2000, wraz z poprawą stanu tych siedlisk, z wykorzystaniem materiałów pochodzących ze zbiorów dla banku nasion flory polskiej.

Koordynatorem projektu i jego głównym wykonawcą (tzw. beneficjentem wiodącym) jest PAN Ogród Botaniczny - Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie, a partnerem - współwykonawcą (tzw. podmiotem zakwalifikowanym do

ponoszenia kosztów) jest Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie. Ponadto część zadań projektu wykonywały Ogrody Botaniczne Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytetu M. Curie - Skłodowskiej w Lublinie na podstawie zawartych umów jako zleceńbiorczy wybrani na podstawie postępowań przetargowych.

W 2021 roku finalizowane były m.in. prace w zakresie dokumentacji Banku Nasion (zadanie 1) i Banku DNA (Zadanie 2). W pracach dokumentacyjnych wykorzystywany był materiał dostarczony przez zespół ŚOB. W Śląskim Banku Nasion (ŚBN) przechowywano 25 próbek nasion gatunków rzadkich i ginących (23 przechowywane w warunkach kriogenicznych oraz 2 próbki przechowywane w temp. -20°C).

Dla turzycy wczesnej, dzwonka syberyjskiego, zawilca wielokwiatowego i goździka siniego (gatunki objęte restytucją na naturalnych stanowiskach w 2020 roku) prowadzone były w Śląskim OB w Radzionkowie, założone w poprzednim roku, kolekcje ex-situ roślin przeznaczonych do ewentualnego uzupełniania stanowisk restytucji. Dla wszystkich tych gatunków prowadzono w 2021 monitoring populacji po restytucji przeprowadzonej w poprzednim roku (7 miejsc w Ojcowskim parku Narodowym oraz po jednym w rezerwacie Góra Zborów i na Kruczich Skałkach w okolicach Podlesic).

Pracownicy ŚOB uczestniczyli w realizacji Zadania 4 (promocja projektu), a zwłaszcza w opracowaniu broszury promującej projekt oraz wystawy promującej projekt. Latem 2021 wystawa ta eksponowana był w przestrzeni SOB w Mikołowie.

SOB uczestniczył w realizacji Zadania 5 (zarządzanie projektem) poprzez przygotowywanie materiałów do sprawozdań merytorycznych i finansowych dotyczących wcześniejszego etapu realizacji, a także poprzez przygotowanie materiałów niezbędnych do dwukrotnego aneksowania umowy o dofinansowanie projektu w 2021 roku.

2. Pozostałe zadania i aktywności

- *Projekt dotyczący bioróżnorodności regionu Baldzuwon w Tadżykistanie.* Projekt został zrealizowany przez Śląski Ogród Botaniczny w kooperacji z Drużyną Ochrony Przyrody z Duszanbe i powiatem Baldzuwon w prowincji Chatłońskiej w Tadżykistanie. Kierownikiem merytorycznym projektu był prof. Arkadiusz Nowak, a w zespole pracowali także prof. Marcin Nobis, prof. UO Sylwia Nowak, prof. UW r Zygmunt Kącki, dr Sebastian Świerszcz, dr Ewelina Klichowska, dr Marcin Kotowski, dr Małgorzata Raduła, dr Grzegorz Swacha, mgr Krystyna Waindzocho, mgr Patryk Bubła. W ramach projektu wydane zostały 4 broszury promujące ochronę endemitów i roślin użytkowych rejonu Baldzuwon. Dodatkowo wydano także przewodnik po ekoszlakach (m.in. tulipanowym, pustynnikowym, ostnicowym, czosnkowym i zapalczkowym) i opisy mikrorezerwatów - najmniejszych form ochrony przyrody, których pięć wyznaczono w Dolinie Sary-Khosor (Holdor-Czaszma, Cziltan, Mullokoni, Satalmusz i Sary-Daszt). Zebrano nasiona ok 80 gatunków endemicznych, rzadkich i ustępujących roślin, które zdeponowano w Banku Genów Ogródu PAN

w Powsinie. Projekt został wysoko oceniony w Tadżykistanie i mamy nadzieje, że nasz zespół będzie kontynuował działania ochronne w światowym hotspocie bioróżnorodności.

- Realizacja zlecenia „Sporządzenie dokumentacji służącej ocenie przyjętych rozwiązań infrastrukturalnych i przyrodniczych w zakresie zachowania i promocji walorów przyrodniczych terenów zielonych ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności przyrodniczej, jak również rozwiązań poprawiających stan zachowania flory i fauny zrealizowanych w ramach projektu pn.: „Zagłębiowski Park Linearny – rewitalizacja obszaru funkcjonalnego doliny rzek Przemszy i Brynicy – Miasto Będzin” współfinansowanego ze środków RPO WSL 2014-2020, poddziałanie 5.4.3 – Ochrona różnorodności biologicznej.” Umowa nr PW/ 1/2021 zawarta z Panem Rafałem Kost, prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą iDEAL Consulting Rafał Kost. Wartość zlecenia – 40 000 zł. Termin realizacji zlecenia – 30.11.2021 r.;
- udział w V Forum Przyjaciół Drzew – Drzewa dla Zielonej Infrastruktury Europy, 1-2 października, Kliczków k. Bolesławca;
- udział w szkoleniu „Inwazyjne gatunki obce – charakterystyka gatunków i metody ich zwalczania” zorganizowanym przez GDOŚ w dniach 16-17.11.2021 r.;
- rozpoczęcie współpracy z firmą Schneider Electric Energy Poland Sp. z oo Mikołów dotyczącej opracowania planu nasadzeń rodzimych gatunków na terenie firmy;
- pielęgnacja roślin w pokoju hodowlanym i w szklarni oraz zielonej ściany w budynku CEPiE;
- Konserwacja urządzeń w laboratorium (przeeglądy, wymiana filtrów i olejów, dostawy azotu itp.);
- udział w inwentaryzacji drzew i krzewów na terenie parku Plany w Mikołowie.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ PRACOWNI BADAŃ NAD SYSTEMAMI ADAPTACYJNYMI

W bieżącym roku kontynuowano prace dotyczące typologii stresu. Opracowano rozdział w monografii "Kojs P. 2021. Typologia stresu – od hipostresu letalnego do hiperstresu letalnego. W: Wąsik Z. (Ed.) WORKING PAPERS IN LINGUISTICS AND APPLIED COMMUNICOLOGY. POZNAŃ – WROCŁAW 2021". Zaproponowano w nim spojrzenie na stres z perspektywy czynnika stresowego (stresora), który tworzy kontinuum wartości, intensywności czy siły oddziaływania na system. Kontinuum to utworzono z połączenia dwóch typologii zaproponowanych przez Hansa Selye odnoszących się do pozytywnego lub negatywnego działania stresora (eustres - dystres) oraz charakteru tego czynnika (stres obciążeniowy i stres deprywacyjny). Stresor w obrębie takiego kontinuum może wywoływać rosnący bądź malejący stres. W zależności od tego czy stresor względem

systemu może oddziaływać w całym spektrum adaptacyjnym owego systemu czy też posiada tylko jedno letalne ekstremum po stronie stresu deprywacyjnego lub obciążeniowego, zaproponowano cztery adaptacyjne typologie stresu. Wskazano, że typologie te mogą być wygodnym narzędziem jakościowym pozwalającym na diagnozę stanu systemu a także na określenie minimalnego i maksymalnego poziomu stresu niezbędnego do przejścia przez kolejne fazy rozwojowe systemu. Omówiono również potencjał zastosowania takiego narzędzia związany z ujęciem systemu adaptacyjnego w ramy kontinuum stresu.

Został również wygłoszony referat na konferencji: "Kojas P. 2021. Hierarchy and interactions between different categories of adaptive environments: From the notion of adaptation through adaptions to adaptomics. ECO-COMMUNICOLOGY & WORLDVIEW CRISIS: Exploring Lived Experiences of Multitextual Narratives and Multivoiced Judgements in an Age of Globalization. Powsin-Warsaw, Poland, Sept. 8–11, 2021. ABSTRACT BOOKLET: 28."

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI SIEDLISKOWYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W RADZIONKOWIE

Pracownia Kolekcji Siedliskowych sprawuje nadzór nad kolekcjami w Śląskim Ogródku Botanicznym w Radzionkowie: siedliskowymi (zbiorowiska młak, łąk trzęślicowych i suchych wrzosowisk oraz muraw i zarośli kserotermicznych i muraw psammofilnych) oraz tematycznymi (sadowniczą, roślin ozdobnych, miododajnych, dendrologiczną, paproci). Prowadzi również działalność edukacyjną w ramach funkcjonowania Regionalnej Stacji Edukacji Ekologicznej oraz bierze udział w wydarzeniach zewnętrznych. W roku 2021 kontynuowano monitoring siedlisk przeniesionych z terenu MPL "Katowice" w Pyrzowicach oraz współpracę z Instytutem Fizjologii Roślin w prowadzeniu badań nad wpływem ocieplenia klimatu na zbiorowiska łąkowe.

Realizowane zadania:

1. Edukacja

1.1 Realizacja warsztatów edukacyjnych (w terminie od 01.01.2021 do 22.12.2021):

- zajęcia prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Śląskiego Ogródku Botanicznego: 3 685 uczestników,
- zajęcia współfinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach: 3 770 uczestników,
- Edukacja Miast dla Miasta Radzionków: 239 uczestników,
- zajęcia przeprowadzone przez pracowników RSEE: 645 uczestników,
- zajęcia przeprowadzone w ramach realizacji grantu „Edukacja dla ochrony środowiska” finansowanego z Funduszu Naturalnej Energii: 187 uczestników.

1.2. Wydarzenia edukacyjne

- Wakacyjne spotkania w Śląskim Ogródku Botanicznym w Radzionkowie – cykl 17 spotkań z przyrodnikami, zadanie dofinansowane przez Gminę Radzionków
- Dzień Jesieni- 26.09.2021 - zadanie realizowane w ramach Śląskiego Kalendarza ekologicznego
- Dzień Ziół - 20.06.2021 - zadanie realizowane w ramach Śląskiego Kalendarza ekologicznego
- Piknik z okazji zakończenia wakacji - 03.09.2021 - zadanie realizowane w ramach Śląskiego Kalendarza ekologicznego
- Dzień Dziecka - 01.06.2021 - zadanie dofinansowane przez Gminę Radzionków
- Quest "Różnorodność leży w naturze" (dostępny od czerwca 2021, dofinansowane w ramach Funduszu Naturalnej Energii)
- Księżogórska Sowa Noc - 07.05.2021
- Dzień Wiosny - 21.03.2021 - zadanie realizowane w ramach Śląskiego Kalendarza ekologicznego

1.3. Organizowane/współorganizowane kursy, szkolenia, spotkania

- Kurs szczepienia drzew owocowych (24-25.03.2021, zadanie dofinansowane w ramach Funduszu Naturalnej Energii współorganizowane z Towarzystwem Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego).

2. Realizowane/współrealizowane projekty

- kampania na rzecz ochrony klimatu: "Kampania na rzecz adaptacji do zmian klimatu „Śląsk dla klimatu”, umowa dotacji nr 98/2020/45/EE/ee/D z dnia 16.04.2020 (WFOŚiGW w Katowicach)
- warsztaty edukacji przyrodniczej i ekologicznej ŚOB realizowane w latach 2021-2022 – umowa nr 294/2021/45/EE/ee/D z dnia 21.09.2021 (WFOŚiGW w Katowicach)
- Rozbudowa Kolekcji Roślinnych ŚOB w Radzionkowie (etap V) umowa nr 161/2021/45/OP/wb/D z dnia 21.06.2021, termin realizacji 01.04.2020-31.11.2021 (WFOŚiGW w Katowicach).
- "Różnorodność leży w Naturze", w ramach konkursu grantowego "Fundusz Naturalnej Energii"

3. Zlecenia zewnętrzne

- „Edukacja Miast”, Urząd Miasta Radzionków, umowa nr KE.272.2.2021 z dnia 20.01.2021 r.
- Umowa o namnożenie roślin w ramach tworzenia ogrodu edukacyjnego w Ojcowskim PN, Pracownia Gleba Grzegorz Bojda.

- Umowa z Delfina Głowacz Studio DG na prowadzenie zajęć z botaniki w ramach kursu Zielarz-fiteterapeuta
- Umowa z Uniwersytetem Śląskim na przeprowadzenie wizyty studyjnej zapoznającej z funkcjonowaniem ogrodu botanicznego.
- Kurs pt.: "Warsztaty z hortologii z elementami hortiterapii" dla firmy zewnętrznej Biuro Usług Szkoleniowo-Doradczych ESKA (Radzionków, odpłatny);
- Kurs Zielarz Fitoterapeuta dla firmy zewnętrznej Delfina Głowacz Studio DG - lipiec/sierpień 2021 (Radzionków, odpłatny);
- Kurs pt. "Operator maszyn i urządzeń do całorocznej pielęgnacji terenów zielonych" dla firmy zewnętrznej Mega Centrum Rozwoju - sierpień 2021 (Radzionków, odpłatny);

4. Stażyści i praktykanci

Praktyki zawodowe:

- słuchaczka zawodu FLORYSTA Zespołu Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych w Bytomiu – praktyka zawodowa – 1 osoba
- uczniowie Technikum nr 4 w Bytomiu - Technik fotografii i multimediiów - 2 osoby
- studenci Uniwersytetu Śląskiego - 4 osoby;
- uczniowie Zespołu Szkół w Bytomiu - architektura krajobrazu - 8 osób.
- 3 osoby w ramach umowy z Zespołem Szkół Specjalnych w Radzionkowie

5. Konferencje naukowe, publikacje

- Climate Con (22-23.09.2021);
- 110 lat Palmiarnia Poznańskiej (24.09.2021)
- 50 Zjazd Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce (17-18.06.2021).
- Zwalczanie gatunków inwazyjnych – doświadczenia Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu (23.02.2021)
- udział w seminarium meteo w OB Mikołów (17.04.2021)
- "Zmiany klimatu a życie na Ziemi" (27.11.2021)
- "Deficyt natury w edukacji" (1-2.10.2021)
- Julia Góra, Wincenty Ołowski 2021. Roślinność różnych środowisk przyrodniczych Gliwic. "ROCZNIK MUZEUM W GLIWICACH" T. XXVIII rok wydania: 2021

6. Rozbudowa i pielęgnacja kolekcji roślinnych w Ogrodzie botanicznym

W 2021 roku realizowane były następujące zadania związane z rozbudową i pielęgnacją Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie:

- monitoring oraz pielęgnacja (nawadnianie, koszenie, usuwanie niepożądanych gatunków roślin, usuwanie podrostu drzew) przeniesionych zbiorowisk roślinnych z terenu MPL Katowice w Pyrzowicach;

- rozbudowa kolekcji roślin ozdobnych i dendrologicznych, w tym rozbudowa ogrodu skalnego;
- bieżąca pielęgnacja i wzbogacanie kolekcji siedliskowych o gatunki roślin pozyskane z natury;
- namnażanie roślin do bieżących projektów i zasilania kolekcji w Ogrodzie;
- stworzenie kolekcji roślin nektarodajnych i żywicielskich dla motyli,
- stworzenie łąki Kwietnej w ramach programu Metropolitalne Łąki Kwietne.

7. Artykuły/audycje z udziałem pracowników oraz na temat ŚOB w Radzionkowie

18.01.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html	Radio Katowice-Ekoranek	Zima
24.01.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html	Radio Katowice-Ekoranek	Survival
04.02.2021	https://gwarek.com.pl/pl/19_wiadomosci_z_regionu/29_667_stare-odmiany-drzew-owocowych-poszukiwane-dlaczego-sa-takie-cenne.html	Gwarek	Stare odmiany drzew poszukiwane. Dlaczego są takie cenne?
14.02.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html	Radio Katowice-Ekoranek	Miłość w przyrodzie
styczeń-luty	nr 1(102)	Kurier Radzionkowski	Szukamy starych odmian drzew owocowych
07.03.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html	Radio Katowice-Ekoranek	W poszukiwaniu wiosny
09.03.2021 (ukazała się w grudniu)	https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/482398/edition/452020/content	Informator Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska	"Śląskie. Tu edukujemy. Regionalna edukacja ekologiczno-przyrodnicza". Rozdział o ogrodzie botanicznym w Radzionkowie
23.03.2021	https://www.radio.katowice.pl/zobacz,54397,Slaski-Ogrod-Botaniczny-ratuje-drzewa-owocowe.html	Radio katowice-Wiadomości regionalne	Śląski Ogród Botaniczny ratuje drzewa owocowe
23.03.2021		Radio Katowice	Ratują jabłonie
marzec-kwiecień	nr2(103)	Kurier Radzionkowski	Różnorodność leży w naturze, Zaszczep w sobie miłość do sadu

20.04.2021	https://katowice.tvp.pl/53376962/wiadomosci-rolnicze-20042021	TVP3 Katowice	Wiadomości rolnicze
21.04.2021		Radio Piekary- Dzieje się	Dzieje się w Radzionkowie
22.04.2021		TVP1	Teleexpres extra
05.05.2021	https://gwarek.com.pl/pl/11_wiadomosci/30910_na-ratunek-starym-drzewom-w-slaskim-ogrodzie-botanicznym-.html	Gwarek	Na ratunek starym drzewom owocowym w Śląskim Ogrodzie Botanicznym
07.05.2021	https://katowice.tvp.pl/51609943/ekonatura	TVP3 Katowice	Ekonatura
09.05.2021	https://www.fakt.pl/wydarzenia/w-slaskim-ogrodzie-botanicznym-w-radzionkowie-ogrodnicy-ratuja-stare-odmiany-jabloni/9sne8m4.amp	Fakt	Uratują jabłonie
09.05.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html	Radio Katowice- Ekoranek	Ptaki
maj- czerwiec	nr3(104)	Kurier Radzionkowski	Wiosenne atrakcje wśród zieleni
24.06.2021	https://gwarek.com.pl/pl/19_wiadomosci_z_regionu/31640_slaski-ogrod-botaniczny-w-radzionkowie-ma-swoj-quest-spacer-z-przygoda.html?fbclid=IwAR1MqmUon2lXWAgG8ljjuY2DMG2XQoxMojFXTLLlDlfbpdgObdGwMWFHjsY	Gwarek	Śląski Ogród Botaniczny ma swój quest. Spacer z przygodą.
06.07.2021		Gwarek	Śląski Ogród Botaniczny ma swój quest.
19.07.2021		Życie Bytomskie	Ogłoszenie -plakat o quescie
19.07.2021		Życie Bytomskie	Ogłoszenie -plakat o letnich spacerach
26.07.2021		Życie Bytomskie	Ogłoszenie -plakat o quescie
31.07.2021	https://www.radio.katowice.pl/zobacz,56586,Quest-w-Ogrodzie-Botaniczny-w-Radzionkowie.html	Radio Katowice- Wiadomości regionalne	Odwiedzający Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie mogą wziąć udział

w queście

02.08.2021	http://zyciebytomskie.pl/index.php/ZB/art/kto-mieszka-w-stawie	Życie Bytomskie	Kto mieszka w stawie?
10.08.2021		Gwarek	Paugi w miejskiej dżungli
sierpień- wrzesień	nr4(105)	Kurier Radzionkowski	Ogród pachnący ziołami/ Bioróżnorodność leży w naturze
12.09.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html	Radio Katowice- Ekoranek	Rośliny i stwory
14.09.2021	https://silesiadzieci.pl/wydarzenie/9446/ludziki-z-kasztanow-latawce-i-jesienne-roze?fbclid=IwAR0HS2zAXUqZbKWkSeinLwIwd0y9Clj52QRaz6wWTmwXCrvXQoPkZLyt7o0	Silesia dzieci	Ludziki z kasztanów, latawce i jesienne róże
26.09.2021	https://www.radio.katowice.pl/zobacz,57451,Jeze-i-nietoperze.html	Radio Katowice- Ekoranek	Jeże i nietoperze
1.10.2021	https://www.womkat.edu.pl/pl/Aktualnosci/?id=344920	Ogólnopolska Konferencja "Deficyt Natury w Edukacji"	„Edukacja ekologiczna - jak to robimy w Śląskim Ogrodzie Botanicznym w Radzionkowie”
17.10.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html#google_vignette	Radio Katowice- Ekoranek	Dary jesieni
24.10.2021	https://www.radio.katowice.pl/zobacz,57898,Warzywa-i-owoce.html	Radio Katowice- Ekoranek	Warzywa i owoce
31.10.2021	https://www.radio.katowice.pl/zobacz,57986,Eko-ranek-Nasiona.html	Radio Katowice- Ekoranek	Nasiona
październik- grudzień	nr 5(106)	Kurier Radzionkowski	Dzień jesieni; Motyli zakątek. ; Łąka już wysiana.
12.12.2021	https://www.radio.katowice.pl/audycje,105,EKO-RANEK.html	Radio Katowice- Ekoranek	Rośliny iglaste

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRACOWNI KOLEKCJI NAUKOWYCH, ZACHOWAWCZYCH ORAZ OZDOBNYCH

Pracownia Kolekcji Naukowych, Zachowawczych oraz Ozdobnych ŚOB powstała w 2012 roku w wyniku połączenia Pracowni Kolekcji Roślin Ozdobnych z Pracownią Kolekcji Naukowych i Zachowawczych Śląskiego Ogrodu Botanicznego.

Sprawuje ona nadzór nad kolekcjami:

- ozdobnymi, w tym: Kolekcją dendrologiczną (drzewa i krzewy ozdobne), Ogrodem tarasowym, Ogrodem kwiatowym (kolekcja kwiatowa, kolekcja rododendronów, łąka trzęślicowa), Ogrodem traw ozdobnych; Ogrodem roślin wodnych; Łąką kwietną i Murawą kserotermiczną;
- zachowawczymi, w tym: Kolekcją sadowniczą starych odmian drzew, krzewów i pnączy owocowych, Kolekcją owocowych drzew ozdobnych, „oraz Kolekcją zachowawczą irysów;
- edukacyjnymi, to jest: Kolekcją edukacyjną roślin energetycznych, Kolekcją roślin użytkowych (uprawnych, warzywnych i zielarskich) oraz „Zielarium” – zlokalizowane w Ogrodzie Żółtym (ul. Sosnowa 5).

1. Pracownicy

W Pracowni, na mocy umowy o pracę, zatrudnione były osoby na stanowiskach:

- kurator Kolekcji Roślin Ozdobnych – (1 etat) od 01.04.2016 r. do nadal;
- kurator Kolekcji Roślin Użytkowych – (1 etat) od 02.02.2021 r. do nadal;
- pracownik fizyczny – (3 etaty) od 06.10.2014 r. do nadal;

2. Realizowane zadania

W 2021 roku realizowane były następujące zadania dofinansowane z Wojewódzkiego funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach:

- „Rozbudowa szkółki podkładek w kolekcji sadowniczej Śląskiego ogrodu Botanicznego - etap III”. Projekt ten realizowany jest jednocześnie na terenie ogrodów w Radzionkowie i Mikołowie. Cele projektu: 1). Ochrona starych odmian drzew i krzewów owocowych w regionie – zakupienie i posadzenie podkładek na terenie szkółek w OB Mikołów i OB Radzionków w celu późniejszego szczepienia na nich zrazów 2). Propagowanie idei ochrony bioróżnorodności roślin sadowniczych (drzew, krzewów i pnączy) poprzez umieszczenie na stronie internetowej ogrodu informacji o wybranych odmianach uprawianych w Kolekcji Sadowniczej ŚOB. Umowa Dotacji nr 147/2021/OP/wb/D z dnia 06.07.2021. Kwota dofinansowania: 10 865,00 zł. Zadanie zakończone: 30.11.2021 r.
- “Rozwój Kolekcji Ogród Edukacyjny Roślin Uprawnych Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie - etap III” - projekt został zrealizowany na terenie

Ogrodu Czerwonego. Cele projektu: 1) rozbudowa założonej kolekcji roślin uprawnych realizowana poprzez przygotowanie do użytku i zautomatyzowanie tunelu foliowego oraz założenie nowej rabaty bylinowej; 2) poprawa funkcjonalności terenu i jakości upraw poprzez wprowadzenie nawodnienia wewnątrz tunelu, systemu magazynowania deszczówki, usprawnienia wentylacji, montażu cieniówek oraz maty grzewczej; 3) Zwiększenie potencjału edukacyjnego ŚOB poprzez wprowadzenie nowej przestrzeni do prowadzenia warsztatów terenowych. Umowa Dotacji Nr 195/2021/45/OP/wb/D z dnia 07.07.2021. Kwota dofinansowania 14 769,00 zł. Zadanie zakończone 30.10.2021 r.

- Realizowane zadania mają na celu rozbudowę istniejących kolekcji oraz zakładanie nowych na terenach dotychczas niezagospodarowanych.

3. Zadania związane z pielęgnacją kolekcji Śląskiego Ogrodu Botanicznego

- Poza realizacją zadań dofinansowanych w poszczególnych kolekcjach odbywały się niezbędne prace pielęgnacyjne wynikające z ich specyfiki:
- kolekcje ozdobne: 1) pielęgnacja trawnika, 2) pielęgnacja drzew i krzewów ozdobnych: cięcia formujące i sanitarne, obsypywanie korą, odchwaszczenie, zabezpieczanie palikami, usuwanie wypadów i wykrotów 3) zabiegi pielęgnacyjne traw ozdobnych (cięcie, wyczesywanie, nawożenie, wiązanie w chochoły na okres zimowy) 4) zabiegi pielęgnacyjne bylin (wiosenne porządkowanie i cięcie bylin po zimie, dzielenie bylin, cięcie przekwitłych kwiatostanów, bieżące prace przy prawidłowym utrzymaniu bylin- podcinanie kwiatostanów bylin ozdobnych z liści, stawianie podpór pod rośliny itp.) 5) pozyskiwanie nasion z przekwitłych bylin; 6) sadzenie bylin; 7) nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi – kompostem; 8) zabezpieczanie drzew przed zającami i sarnami poprzez instalowanie specjalistycznych osłonek z siatki; 9) zabezpieczenie krzewów i bylin na okres zimowy poprzez odpowiednie wiązanie, wykonywanie chochołów i okrywanie igliwem i agrowłókniną; 10) prace serwisowe systemu nawadniania na terenie Ogrodu Tarasowego, Ogrodu Kwietnego i Kolekcji Edukacyjnej Roślin Użytkowych
- kolekcja sadownicza: 1) cięcia formujące, odnawiające i sanitarne drzew i krzewów owocowych; 2) szczepienie podkładek (drzew) zrazami pobranymi w wyniku ekspedycji terenowych; 3) pielęgnacja podkładek i szczepów (młodych drzewek) w szkółce poprzez: usuwanie zbędnych pędów, odchwaszczenie, wykonywanie oprysków przeciwko chorobom i szkodnikom; 4) przesadzanie drzew i krzewów w odpowiednio przygotowanych miejscach; 5) nawożenie drzew, krzewów, pnączy i roślin w szkółce nawozami mineralnymi; 6) poprawianie i wykonywanie mocowań drzewek do palików; 7) zabezpieczanie drzew przed zającami i sarnami poprzez instalowanie specjalistycznych osłonek z siatki; 8) okopywanie drzew w celu utrzymania tzw. czarnego ugoru dla lepszej

absorpcji mikro- i makroelementów przez drzewa; 9) zabezpieczenie drzew na okres zimowy.

- Kolekcja Edukacyjna Roślin Energetycznych: 1) wycinanie nadziemnych części roślin energetycznych w celu pobudzenia ich rozrostu;
- Kolekcja Edukacyjna Roślin Uprawnych, Warzywnych i Zielarskich: 1) pielęgnacja trawnika, koszenie; 2) założenie trawnika w sąsiedztwie tunelu foliowego; 3) wysiew roślin warzywnych i sadzenie rozsady; 4) założenie nowej rabaty i budowa obrzeży rabat; 5) pozyskiwanie nasion i wysiew; 6) usuwanie chwastów i ściółkowanie zrębkami; 7) nawożenie nawozami mineralnymi i organicznymi - kompost, gnojówka; 8) cięcie pielęgnacyjne krzewów i bylin; 9) utrzymanie infrastruktury towarzyszącej: altana wierzbowa, malowanie drewnianej altany, tablic informacyjnych, podwyższonych zagonów; 10) sadzenie bylin i krzewów; 11) zbiór plonów; 12) przygotowanie gleby do spoczynku zimowego.
- łąka kwietna – przeprowadzono kolejne etapy rewitalizacji łąki kwietnej: 1) wysiano mieszankę traw i roślin kwiatowych; 2) jednokrotnie koszenie;
- winnica – na terenie zakładanej kolekcji przeprowadzono następujące prace: 1) koszenie trawy, chwastów; 2) wiosenne i letnie cięcie winorośli; 3) prace pielęgnacyjne polegające na przywiązywaniu winorośli do konstrukcji nośnej; 4) zbiór owoców
- śląskie kolekcje siedliskowe – w obecnym sezonie wegetacyjnym przeprowadzono prace pielęgnacyjne w istniejącej części oraz prace przygotowawcze w części rozbudowywanej: 1) wykoszenie terenu buczyny i grądu założonych w 2017 i rozbudowanych w 2018 roku, 2) wyznaczenie terenu pod nasadzenia, dla nasadzeń planowanych w 2022 roku; 3) prace nasadzeniowe – posadzenie 150 drzew rodzimych gatunków liściastych Polski grab zwyczajny, lipa drobnolistna, klon zwyczajny, dąb szypułkowy, świerk pospolity (wykopanie dołów, posadzenie, zaprawienie, opalikowanie, zabezpieczenie na zimę), nasadzenia zakończono 05.11.2021; 4) prace porządkowe na terenie kolekcji. 5) prace inwentaryzacyjne na terenie kolekcji.

Ponadto pracownia zajmowała się bieżącym utrzymaniem pozostałych terenów (to jest łąk, pola uprawnego). Prace polegające na regularnym koszeniu terenów łąkowych (trzy razy w roku) oraz uprawie polowej (uprawa pszenicy: pole poza ogrodzeniem w sąsiedztwie sadów) były wykonywane przez osobę z zewnątrz w ramach umowy barterowej.

4. Udział w seminariach, konferencjach i targach

- udział XXX Krajowej Wystawie Rolniczej Częstochowa, 5 września
- udział w Dożynkach sołectwa Mokre, Mikołów 4 września

5. Organizowane szkolenia

- „Kurs szczepienia drzew owocowych” – organizowany w Radzionkowie (w dniach 24 i 25 marca, w sumie 24 uczestników), cztery 6-godzinne szkolenia dla osób zainteresowanych mające na celu praktyczne zapoznanie się ze szczepieniem drzew owocowych. Ze względu na pandemię COVID-19 przeprowadzone w małych grupach;

6. Współpraca

Pracownia współpracowała z następującymi podmiotami:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Ornontowicach – organizacja i prowadzenie praktycznej nauki zawodu technik ogrodnik w ramach przedmiotu: Uprawy ogrodnicze, realizowane od 01.09.2016 r.; obecnie jest to klasa I
- Zespół Szkół nr 2 Specjalnych w Mikołowie - organizacja i prowadzenie praktycznej nauki zawodu od 01.09.2019 r.; obecnie są to dwie klasy I i III
- Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Mikołowie

7. Wydawnictwa

- “Kosztela jest słodka i kapryśna jak królowa Marysieńka, antonówka zahartowana jak piechur carskiej armii” - Nasz Tygodnik. Dziennik Zachodni z dnia 14.05.2021

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH, W TYM WSPÓŁPRACY Z MEDIAMI

1. Telewizja, radio, magazyny i gazety

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogródu Botanicznego w 2021 roku pojawiały się przede wszystkim w TVP3 Katowice, a także: Telewizji Zabrze, Telewizji Sfera, TVS, Tarnovizji, TVT.

Informacje pojawiały się m.in. w takich rozgłośniach radiowych, jak: Radio eM, CCM, Radio Express, Radio Silesia, Radio Fest, Eska, Radio Katowice, Radio Piekary, RMF.

Informacja pojawiały się m.in. w takich czasopismach i gazetach, jak: Gazeta Mikołowska, Nasza Gazeta, Gazeta Wyborcza, Dziennik Zachodni, Nowiny Zabrzeńskie, Aktualności Powiatu Mikołowskiego, Kurier Radzionkowski, Głos Radzionkowa, Tygodnik Echo.

2. Facebook

Znaczną część informacji o Ogrodzie mieszkańcy czerpią z serwisu społecznościowego Facebook. Na 10 listopada 2021 roku internautów, którzy „lubią” fan page Ogródu w Mikołowie, było 8748, a obserwujących profil – 9331, a Ogródu w Radzionkowie – 3558, a obserwujących profil – 3822. Ponadto na Facebooku są tworzone tzw.

wydarzenia, dzięki którym internauci mogą do nich dołączyć i otrzymywać bieżące informacje o tym, co jest organizowane w Ogrodach.

3. Instagram

Liczba internautów „obserwujących” profil to 400 obserwujących, średnio raz w tygodniu ukazuje się nowy post.

4. Strona WWW

Odsłony

288 895

% całości: 100,00% (288 895)

Sesje

68 114

% całości: 100,00% (68 114)

przejsie na stronę anglojęzyczną (...)

5 376

% całości: 100,00% (5 376)

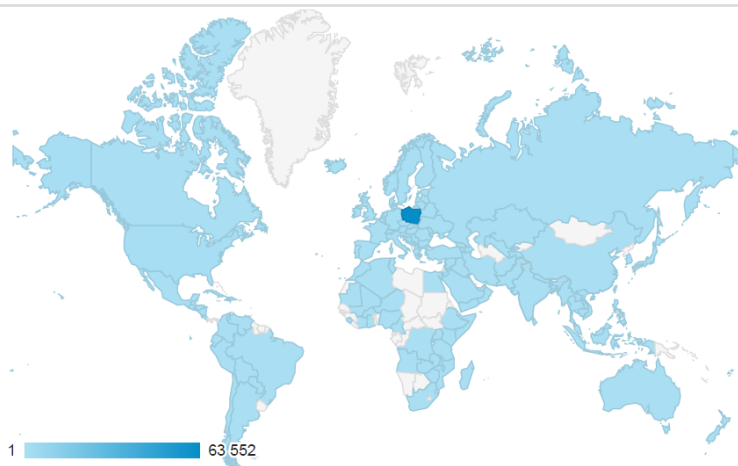
Śr. czas trwania sesji

00:02:01

Śr. dla widoku danych: 00:02:01
(0,00%)

Sesje

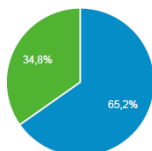

Sesje według Typ użytkownika

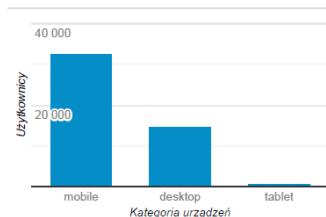
Typ użytkownika	Sesje
New Visitor	47 588
Returning Visitor	20 526

Odsłony według Płeć

■ female ■ male

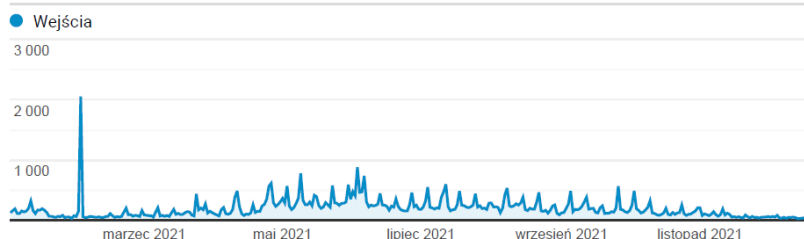
Użytkownicy według Kategoria urządzeń...

Sesje według Kraj

Kraj	Sesje
Poland	63 552
United States	629
China	435
Germany	303
United Kingdom	214
Brazil	176
India	161
Japan	121
France	117
Russia	106

Ilość wejść na stronę w danym miesiącu

- Śląski Ogród Botaniczny prowadzi witrynę internetową www.obmikolow.robia.pl. Jej redaktorami są pracownicy Ogrodu, którzy zajmują się poszczególnymi tematami, prowadzą projekty naukowe i edukacyjne, o których informują na stronie. Jest również wersja angielska. W roku 2021 r. liczba odwiedzin na stronie wynosiła 288 tys. 895 odsłon.

5. Serwisy internetowe i portale społecznościowe

Informacje nt. działalności Śląskiego Ogrodu Botanicznego w 2021 roku pojawiały się m.in. w takich serwisach, jak:

www.mojmikolow.pl	www.mikolow.naszemiasto.pl	www.planergia.pl
www.mikolowski24.pl	www.slaskie.pl	www.ecocafe.pl
www.tg.net.pl	www.ekolupa.pl	www.ekozycie.pl
www.mikolow.pl	www.rybnik.com.pl	www.ngo.pl
www.zielonalekcja.pl	www.insilesia.pl	www.slaskie.travel
www.silesiakultura.pl	www.gdzieco.pl	www.us.edu.pl
www.silesiadzieci.pl	www.ekogazeta.pl	www.ecoport.com.pl
www.ekonews.com.pl	www.ulicaekologiczna.pl	www.ekologia.pl
www.ekologiczni.pl		

6. Organizacje i instytucje wspierające promocję wydarzeń w Ogrodzie

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
- Ogrody botaniczne należące do sieci ROBiA
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
- Uniwersytet Śląski
- Politechnika Śląska
- GEOfsfera Jaworzno

7. Wywiady, artykuły, programy telewizyjne

styczeń – Agnieszka Szyszka wywiad dla “Gazety Mikołowskiej” nt. oferty edukacyjnej podczas ferii zimowych

marzec – Wojciech Pikuła – wywiad dla “Poradnika Domowego” o starych odmianach jabłoni

marzec – Patryk Bubła – wywiad dla “Gazety Jaworzno” do tekstu “Wiosna w parku Gródek”

marzec – Marta Malotta – wywiad dla TVP3 Katowice do programu “Wiadomości Rolnicze”

marzec – Małgorzata Szymańczyk – wywiad dla Gazety Wyborczej o ogrodzie w czasie pandemii

Przez cały okres wakacyjny lipiec – sierpień na antenie Radia eM emitowany był program z udziałem dra Leszka Trząskiego nt. grzybów.

8. Wystawy

Od stycznia 2021 r. goście Ogródu mogli nadal podziwiać plenerową wystawę fotograficzną pt. „W sieci”, która ukazywała niesłychanie ciekawy i różnorodny świat pajaków! Wystawa zachęcała do poznania tej grupy zwierząt, przyjrzenia się im z bliska i być może zmierzenia się z lękami oraz uprzedzeniami ich dotyczącymi. Autorami fotografii byli wybitni arachnologowie oraz fascynanci świata stawonogów: Marek Żabka, Konrad Wiśniewski, Hanna Skarzyńska. Pod kątem merytorycznym wystawę przygotowały: Agnieszka Babczyńska, Marta Sawadro, Agnieszka Czerwonka z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, natomiast opracowanie graficzne wystawy to zasługa artystki Weroniki Ratajskiej.

Od czerwca można było obejrzeć w Ogródku popularno - naukową wystawę podsumowującą projekt FlorIntegral, którego realizacja zakończyła się w tym roku. Celem projektu była kompleksowa ochrona 31 spośród najcenniejszych gatunków roślin z terenu Polski. Dzięki współpracy czterech instytucji: Śląskiego Ogródu Botanicznego, Ogród Botaniczny PAN w Powsinie, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Ogródu Botanicznego UAM w Poznaniu, udało się zwiększyć ochronę takich gatunków jak: goździk siny, zawilec wielkokwiatowy, dzwonek syberyjski czy dzwoniecznik wonny. Projekt FlorIntegral otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Unii Europejskiej Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, II osi priorytetowej "Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu".

W jesienno-zimowej odsłonie zaproponowano gościom Ogródu równocześnie dwie wielkoformatowe wystawy fotografii.

Pierwsza z nich przedstawia zdjęcia legendy polskiej fotografii Jacka Poremby, przed którego obiektywem stanęły wspaniałe aktorki i aktorzy, m.in. Kinga Preis, Danuta Stenka, Karolina Gruszka, Eryk Lubos, Agnieszka Grochowska, Filip Gurłacz, Joanna Brodzik, Daniel Olbrychski, Wiktoria Filus, Piotr Adamczyk, Andrzej Zieliński, Artur Żmijewski. Wystawa skłania do przemyśleń związanych z ochroną klimatu w naszych codziennych wyborach! Współorganizatorem wystawy jest ATM Grupa, która od pięciu lat wydaje kalendarz z nietuzinkowymi fotografiami.

Druga wystawa to wspaniałe ilustracje przygotowane przez Ka Mochi do książki „Dzieci z Hamamatsu”. Ka Mochi nie tylko pięknie maluje, ale również pisze. Ta książka to jej debiut. Jej pasją i pracą jest sztuka, ilustracja i pisanie. Przez wiele lat mieszkała w Japonii. Jej prace pokazywano na wystawach indywidualnych i zbiorowych, m.in. na

Tokyo Designers Week, na wystawie Shibuya Art Awards w galerii Hikarie w Tokyo, BDFIL Festival de Bande Dessinée w Lozannie. Dwukrotnie, w 2015 i 2017, przyznano jej rezydencję artystyczną w programie A.I.R. Kamoe Art Center w Hamamatsu. Przez dwa lata prowadziła warsztaty artystyczne w Shizuoka Daigaku Gakkuin University. W Polsce ilustruje teksty do magazynu „Pismo”. W lutym br. nakładem wydawnictwa Tatarak ukazała się jej debiutancka książka dla dzieci (a trochę też dla dorosłych) „Dzieci z Hamamatsu”. „Dzieci z Hamamatsu” to książka przewodnik po fascynującym kraju, ale i przewodnik po emocjach i przeżyciach dziecka, które po przeprowadzce do Japonii próbuje się odnaleźć w nieznannej rzeczywistości i jakże odmiennej od naszej kulturze.

SZACOWANA LICZBA ODWIEDZAJĄCYCH OGRÓD

MIKOŁÓW	liczba osób, które brały czynny udział w działaniach oferowanych przez śob w mikołowie w roku sprawozdawczym to 25 093
	liczba osób, które odwiedziły ogród w mikołowie w roku sprawozdawczym szacowana jest na 40 000
RADZIONKÓW	liczba osób, które brały czynny udział w działaniach oferowanych przez śob w radzionkowie w roku sprawozdawczym to 8 526
	liczba osób, które odwiedziły ogród w radzionkowie w roku sprawozdawczym szacowana jest na 120 000

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z SYTUACJĄ EPIDEMICZNĄ W POLSCE

1. Pracownicy biurowi pracują w systemie hybrydowym – część pracy wykonują zdalnie część stacjonarnie z uwzględnieniem możliwie najmniejszej ilości osób w biurach, rotacja w przypadku pracy kilkuosobowej w jednym pomieszczeniu;
2. Regularna dezynfekcja pomieszczeń i toalet;
3. Znaczne ograniczenie aktywności Ogrodowej w zakresie organizacji tzw. świąt ekologicznych;
4. Budynek główny w okresach najbardziej nasilonych zachorowań zamknięty dla zwiedzających;
5. Utrzymanie zgodnie z reżimem sanitarnym możliwości spacerowania i korzystania z infrastruktury zewnętrznej Ogródu.

POZYSKIWANIE FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH

Członkowie Związku Stowarzyszeń w zdecydowanej większości to podmioty tworzące sektor finansów publicznych, a finansowanie działalności Związku w ponad 50% opiera się na finansowaniu w postaci składek członkowskich. Związek nie prowadzi działalności gospodarczej, natomiast dodatkowym sposobem finansowania jest prowadzenie działalności odpłatnej, pozyskiwanie funduszy zewnętrznych (realizacja projektów) oraz kredyt w rachunku bieżącym w celu zachowania płynności finansowej.

PROJEKTY ZREALIZOWANE W ROKU 2021					
L.p.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„WARSZTATY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚOB 2021”	2021	32 269,00 zł	32 269,00 zł	WFOŚiGW w KATOWICACH
2.	DOPOSAŻENIE PRACOWNI ŚOB	2021	46 660,00 zł	33 810,00 zł	WFOŚiGW w KATOWICACH
3.	„ROZBUDOWA SZKÓLKI PODKŁADEK W KOLEKCJI SADOWNICZEJ ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO - ETAP III”	2021	18 865,00 zł	10 865,00 zł	WFOŚiGW w Katowicach
4.	“ROZWÓJ KOLEKCJI OGROD EDUKACYJNY ROŚLIN UPRAWNYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE - ETAP III”	2021	22 854,00 zł	14 414,00 zł	WFOŚiGW w Katowicach
5.	PROJEKT DOTYCZĄCY BIORÓŻNORODNOŚCI REGIONU BALDZUWON W TADZYKISTANIE	2021/2022	23 138,90 zł	22 105,98 zł	WWF
ŁĄCZNIE			143 786,90 zł	113 463,98 zł	
PROJEKTY REALIZOWANE W ROKU 2021					
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„FLORINTEGRAL - ZINTEGROWANA OCHRONA IN SITU I EX SITU RZADKICH, ZAGROŻONYCH I PRIORYTETOWYCH GATUNKÓW FLORY NA TERENIE POLSKI”	2018-2021	Budżet projektu: 7 554 959,43 zł Udział ŚOB: 911 656,41 zł WFOŚiGW: 232 775,45 zł	Kwota dotacji ze środków UE 6 421 715,49 zł Kwota dotacji ze środków UE dla ŚOB: 774 907,95 zł Wkład własny ŚOB: 136,748,46 zł Wkład własny WFOŚiGW: 34 916,62 zł	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (CKPŚ) WFOŚiGW w Katowicach
	PROJEKT „SALUTE” W RAMACH PROGRAMU INTERREG CENTRAL EUROPE	2019-2021	Budżet projektu: 2 195 850,00 EUR Udział ŚOB:	Kwota dotacji: 1 803 062, 50 EUR Kwota dotacji ze	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (Europejski Fundusz

			102 850,00 EUR	środków EFRR dla ŚOB: 87 422,50 EUR Wkład własny ŚOB: 15 427,00 EUR	Rozwoju Regionalnego)
3.	KAMPANIA NA RZECZ ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU”ŚLĄSK DLA KLIMATU”	2020-2022	200 370,00 zł	158 880,00 zł	WFOSiGW w Katowicach
4.	„WARSZTATY EDUKACJI EKOLOGICZNEJ I PRZYRODNICZEJ ŚOB 2021-2022”	2021-2022	68 030,00 zł	54 330,00 zł	WFOSiGW W KATOWICACH
5.	ZWIĘKSZENIE PRZEPUSTOWOŚCI ORAZ ROZSZERZENIE OFERTY EDUKACYJNEJ ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE I RADZIONKOWIE ORAZ ARBORETUM GRÓDEK W JAWORZNIIE POPRZECZ ROZBUDOWĘ TERENOWEJ INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ ORAZ UTWORZENIE EDUKACYJNYCH KOLEKCJI OCHRONY <i>EX SITU</i> .	2021-2023	Budżet projektu 1 258 624,40 zł	Kwota dotacji: 1 058 780,74 zł Wkład własny: 199 843,66 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
6.	„MIKOŁÓW DLA KLIMATU - WDRAŻANIE INWESTYCJI Z ZAKRESU BŁĘKITNO-ZIEŁONEJ INFRASTRUKTURY W MIEŚCIE” (WNIOSKODAWCA - GMINA MIKOŁÓW, ŚOB – PARTNER)	01.08.2021- 30.04.2024	Budżet projektu 11 659 207,00 zł Udział ŚOB: 3 896 338 zł	Kwota dotacji: 9 910 325,89 zł Wkład własny: 1 748 881,11 zł	Fundusze Norweskie i EOG (europejski obszar gospodarczy) na lata 2014-2021 w ramach działania 7.3. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do ich skutków. Program priorytetowy 7.3.0.1. Realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach
ŁĄCZNIE			20 741 190,83 zł Udział SOB 6 335 018,81 zł 102 850,00 EUR	5 943 236,69 zł 87 422,50 EUR	

WNIOSKI, KTÓRE NIE OTRZYMAŁY DOTACJI W 2021 ROKU

Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	"SZKOŁA DLA KLIMATU - ADAPTACJA, MITYGACJA I EDUKACJA W POWIECIE MIKOŁOWSKIM" (WNIOSKODAWCA ŚOB, PARTNER - POWIAT MIKOŁOWSKI)	01.03.2021- 30.04.2024	1 926 397,13 zł	1 926 397,13 zł	Fundusze Norweskie i EOG. Program priorytetowy 7.3.0.2. Prowadzenie przez szkoły działań podnoszących świadomość na temat łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do ich skutków

PROJEKTY W TRAKCIE OCENY ORAZ PROJEKTY PLANOWANE DO REALIZACJI W 2022 ROKU

Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„ROZBUDOWA KOLEKCJI SIEDLISKOWEJ (ETAP V) ORAZ ZAŁOŻENIE KOLEKCJI OZDOBNYCH BYLIN POLSKICH (ETAP I)”	2022	99 726,00 zł	76 286,00 zł	WFOSiGW w Katowicach

2.	PROJEKT KAMPANIA NA RZECZ ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU: ŚLĄSK DLA KLIMATU™	2021-2022 (przesunięty z roku 2020-2021)	200 370,00 zł	158 880,00 wkład własny: 41 490,00zł	WFOŚiGW w Katowicach
PROJEKTY PRZYGOTOWYWANE, KTÓRE ZOSTANĄ ZŁOŻONE W 2022 ROKU					
Lp.	tytuł projektu	okres realizacji	wartość projektu	kwota dotacji	instytucja dofinansowująca
1.	„WARSZTATY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ I EKOLOGICZNEJ ŚOB REALIZOWANE W LATACH 2021-2022”	2021-2022	-	-	WFOŚiGW w Katowicach
2.	ROZBUDOWA KOLEKCJI SADOWNICZEJ ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE (ETAP XI) ORAZ W RADZIONKOWIE (ETAP VII)	2022	-	-	WFOŚiGW w Katowicach
3.	ROZWÓJ KOLEKCJI OGRÓD EDUKACYJNY ROŚLIN UŻYTKOWYCH ŚLĄSKIEGO OGRODU BOTANICZNEGO W MIKOŁOWIE (ETAP IV)	2022	-	-	WFOŚiGW w Katowicach